

Allergie

1 Inleiding

In deze folder kunt u lezen over de werking van de neus, allergie, verkoudheid en daarbij behorende klachten.

2 Welke functie heeft de neus?

Een belangrijke functie van de neus is de reuk. Maar dit is niet de enige functie. De neus is vooral belangrijk als deel van de ademhalingsorganen. In de neus wordt de ingeademde lucht verwarmd, bevochtigd en gereinigd. Zo filtert de neus meer dan 95% van de deeltjes die onze lucht verontreinigen weg en maakt deze onschadelijk. De neus zorgt dus voor een zo goed mogelijke ademhaling. Ook is de neus belangrijk voor de klank van uw stem en voor het afvoeren van traanvocht. Ten slotte is de vorm van de neus een heel belangrijk deel van uw uiterlijk.

Storingen in de functie van de neus

Er zijn veel factoren die invloed hebben op de functie van de neus. Bijvoorbeeld een verkoudheid of door een allergie (overgevoeligheid). Heeft u afwijkingen aan de vorm van het inwendige van de neus? Dan kan dit ook gevolgen hebben voor de functie van de neus. Ook kunt u door deze afwijkingen meer last hebben van bijvoorbeeld een verkoudheid of allergie.

De meest voorkomende afwijking van de binnenkant van de neus is een scheef neustussenschot (het septum). Het septum scheidt de neushelften. Een scheef neustussenschot geeft veel verschillende klachten, zoals een gevoel van verstopping, een gestoorde ademhaling of hoofdpijn.

Hoe werkt de neus?

De binnenkant van de neus is bekleed met slijmvlies. Dit slijmvlies zit vol met bloedvaten en slijmklieren, die slijm kunnen produceren. Normaal wordt er precies genoeg slijm gemaakt om de neus prettig nat te houden. Het slijm in de neus werkt als een beschermende laag tegen virussen en bacteriën. Van te veel slijm in de neus ga je snotteren en kun je een verstopte neus krijgen. Maar een neusverstopping wordt vooral veroorzaakt door een verdikking van het neusslijmvlies. Deze slijmvliesverdikking ontstaat wanneer de bloedvaten in de neus tijdelijk bloed vasthouden en daardoor dikker worden. Dit gebeurt bijvoorbeeld tijdens een verkoudheid.

1. uitgang van de buis van Eustachius
2. neusamandel
3. huig
4. onderste neusschelp
5. middelste neusschelp
6. middelste neusgang met de afvoergangen van de neusbijholten

Wat is een verkoudheid?

Verkoudheid is een ontsteking van het slijmvlies in de neus, de bijholten en de keel.

Verkoudheid wordt veroorzaakt door besmetting met een verkoudheidsvirus.

Volwassenen worden 2-5 keer per jaar verkouden, kinderen wel 6-10 keer per jaar.

Wat zijn de verschijnselen van een verkoudheid?

Meestal krijgt men twee tot drie dagen na de infectie last van klachten zoals: snot in de neus en in de keel, neusverstopping, niezen, keelpijn, hoesten, hoofdpijn en een drukgevoel op de kaken. Meestal is er geen hoge koorts, maximaal 38,5° Celsius, behalve bij kleine kinderen. Een verkoudheid duurt over het algemeen niet langer dan een week. Als de verschijnselen van verkoudheid niet na tien dagen zijn verdwenen, is er iets anders aan de hand, bijvoorbeeld een kaakholteontsteking of een allergie.

3 Allergie

Allergie is een overgevoeligheidsreactie van het afweersysteem van het lichaam op onschadelijke stoffen, zoals stuifmeel, huidschilfers van dieren, huisstofmijt en schimmels. Deze stoffen en organen worden allergenen genoemd. Een allergie voor deze stoffen kan klachten geven van neusverstopping, niezen, snotteren, tranende ogen en jeuk aan ogen, neus en keel, maar geeft soms ook problemen van de huid en/of de longen. Neusklachten als gevolg van irriterende (chemische) stoffen, zoals tabaksrook of verflucht, worden niet veroorzaakt door allergie. Iedereen kan in meer of mindere mate last hebben van deze stoffen.

4 Wat is hooikoorts?

Aan het eind van de vorige eeuw werd ontdekt dat de klachten van allergie voornamelijk voorkwamen aan het einde van de zomer, tijdens het hooien. De ziekte werd daarom hooikoorts genoemd. Maar hooikoorts wordt niet veroorzaakt door hooi, maar door stuifmeel van bloeiend gras. Omdat allergie ook veroorzaakt kan worden door allerlei andere stoffen kan beter gesproken worden over 'allergische rhinitis', wat betekent: allergische reactie van de neus.

5 De belangrijkste allergenen

Huisstofmijt

Bloeiend gras

Kat/hond

De huisstofmijt

Huisstofmijten zijn de belangrijkste veroorzakers van allergische aandoeningen. De huisstofmijt is een net niet voor het blote oog zichtbaar, onschadelijk spinnetje dat in alle Nederlandse huizen voorkomt. Het beestje leeft vooral in huisstof en voedt zich voornamelijk met huidschilfers. Het beestje voelt zich het prettigst in een warme, vochtige omgeving waar veel huidschilfers zijn, bijvoorbeeld in matrassen, kussens en vloerbedekking. Vooral het bed is een favoriete plaats. Huisstofmijten komen het hele jaar voor, maar hun aantal neemt in de herfst toe. De huisstofmijt, hier sterk vergroot, maar in werkelijkheid minder dan een halve millimeter groot, is verantwoordelijk voor huisstofmijtallergie.

Pollen

Aan het einde van de 19e eeuw werd ontdekt dat bepaalde allergische klachten voorkwamen aan het einde van de zomer, tijdens het hooien. Deze allergie werd daarom 'hooikoorts' genoemd. Maar hooikoorts wordt niet veroorzaakt door hooi maar door stuifmeel van bloeiend gras (pollen). Andere pollenallergieën ontstaan door bloeiende bomen, vooral wilgen en elzen.

Dierlijke producten

Dierlijke producten, zoals huidschilfers van katten, honden en knaagdieren, kunnen ook allergische klachten veroorzaken. De kat is de meest allergene vertegenwoordiger van overgevoeligheid voor huisdieren, maar ook honden en vooral paarden zijn op dat punt berucht.

6 Klachten door allergie

Mensen die last hebben van allergische neusklachten kunnen worden ingedeeld in twee groepen.

- De 'lopers', hebben voornamelijk last van een waterige loopneus, niezen en soms ook jeukende, tranende ogen.
- De 'blokkers', hebben voornamelijk last van neusverstopping en soms van een loopneus.

Astmapatiënten kunnen naast benauwdheid en een piepende ademhaling, ook klachten van de neus hebben.

7 Wat gebeurt er bij een allergie-aanval?

Als een allergeen in de neus terechtkomt, ontstaat een reactie van het neusslijmvlies (de bekleding van de neus). Het afweersysteem van de neus reageert abnormaal op het allergeen waarvoor men overgevoelig is. Het allergeen bindt zich aan antistoffen die in cellen van het neusslijmvlies aanwezig zijn. De binding van allergeen aan deze antistoffen stimuleert de cel waardoor bepaalde stoffen vrijkomen, zoals histamine. Deze stoffen verwijden kleine bloedvaatjes en dit heeft de allergische verschijnselen, zoals een jeukende neus, niezen en neusverstopping tot gevolg. Men noemt dit allergische rhinitis.

8 Kan allergische rhinitis de oorzaak van andere problemen zijn?

Verscheidene ziekten en klachten kunnen (mede) veroorzaakt worden door een allergische rhinitis. Dit zijn onder andere oorontstekingen, neusbijholtenontstekingen, hoesten, hoofdpijn en vermoeidheid. Vaak vermindert dit als de allergie goed behandeld wordt.

9 Worden alle neusklachten veroorzaakt door allergie?

Niet alle neusklachten worden veroorzaakt door allergie. Neusklachten kunnen ook veroorzaakt worden door infecties, irriterende stoffen en afwijkingen in de bouw van de neus. De bekendste infectie van de neus is een verkoudheid. Een gewone verkoudheid is binnen één week weer over. Sommige mensen reageren sterk op niet-allergische prikkelende stoffen zoals tabaksrook, (verf)luchtjes, mist en temperatuurwisselingen met neusverstopping, niezen en loopneus. Dit wordt een niet-allergische rhinitis of nasale hyperactiviteit genoemd. De neusklachten van een allergische rhinitis en een nasale hyperactiviteit kunnen op elkaar lijken.

10 Onderzoek naar allergie

Hoe onderzoekt de KNO-arts of u allergisch bent en waarvoor? De KNO-arts gaat met vragen op zoek naar aanwijzingen of en waarvoor u allergisch bent. Om precies uit te zoeken op welke stoffen u reageert, wordt een huidtest gedaan, waarbij een aantal prikjes met allergenen in de huid wordt gegeven. Op de plaats van de prik kan roodheid en zwelling optreden. Hoewel deze huidreactie meestal na een half uur verdwenen is, kan na 4 – 24 uur opnieuw roodheid en zwelling optreden. De grootte van de rode plek is bepalend voor de ernst van allergie. De betrouwbaarheid van de test wordt gemeten met twee controle prikjes waarbij de huid in het ene geval niet en in het andere geval wel moet reageren (er wordt respectievelijk alleen een oplosmiddel en oplosmiddel met histamine ingespoten). Ook kan via bloedonderzoek bepaald worden of men allergisch is, en zo ja, voor welke stoffen. Het duurt ongeveer drie weken voor de uitslag van dit onderzoek bekend is. Als u medicijnen gebruikt voor een allergie is het belangrijk dat u drie dagen voor de allergietest of het bloedonderzoek stopt met het gebruik van deze medicijnen. Op de volgende pagina staat een lijst met namen van de medicijnen die u niet mag gebruiken voor het onderzoek.

Deze medicijnen drie dagen voor de allergietest niet gebruiken:

Antihistaminica en leukotriënen-antagonisten (anti-allergie medicijnen)	
<i>Merknaam</i>	<i>Stofnaam</i>
Aerius	desloratadine
Allerfre, Claritine	loratadine
Atarax	hydroxyzine
Cinnipirine	cinnarizine
Cyclizine	cyclizine
Emesafene	meclozine/pyridoxine
Navicalm	hydroxyzine
Mebhydroline	mebhydroline
Fenistil	dimetindeen
Kestine	ebastine
Zaditen	ketotifen
Mizollen	mizolastine
Phenergan	promethazine
Polaramine	dexchlorfeniramine
Semprex	acrivastine
Suprimal	meclozine
Singulair	montelukast
Tavegil	clemastine
Telast	fexofenadine
Tinset	oxatomide
Triludan	terfenadine
Xyzal	levocetirizine
Zyrtec	cetirizine

11 Probeer contact met allergenen te voorkomen

Bij de behandeling van een allergie is het zeer belangrijk dat contact met het allergeen zo veel mogelijk wordt vermeden. Dit is soms gemakkelijker gezegd dan gedaan. Uw KNO-arts kan u adviseren welke maatregelen voor u noodzakelijk zijn. De huisstofmijt leeft in stof, bij voorkeur op warme vochtige plekken. Het zoveel mogelijk vrij maken van huisstofmijt noemt men saneren. De belangrijkste ruimte in huis waar de huisstofmijt bestreden moet worden is de slaapkamer. Zorg voor een droge slaapkamer door tijdig in het najaar de verwarming aan te zetten. Om huisstofmijten te doden, moeten beddengoed en gordijnen bij 60 graden worden gewassen. Eventueel kunnen het matras en het hoofdkussen beschermd worden met een huisstofmijtdichte hoes. Gladde vloeren en schoonmaken van de vloeren (lieft dagelijks) met plakstofdoekjes en/of natte dweil, voorkomt dat hier stof ontstaat waar huisstofmijten in kunnen leven. U kunt met uw KNO-arts bespreken welke maatregelen in uw geval zinvol zijn.

Luchtfilterapparaten hebben geen aangetoond effect op klachten veroorzaakt door allergie. Het aanschaffen van zo'n apparaat wordt daarom niet aangeraden.

In geval van een pollenallergie is het zinvol te luisteren naar de hooikoortsberichten of te lezen op teletekst. Tegenwoordig zijn er ook apps met pollennieuws.

Als u allergisch bent voor een huisdier is de beste oplossing contact met het dier te minimaliseren. Houdt het dier in ieder geval uit de slaapkamer.

12 Medicijnen

Medicijnen tegen allergie worden verdeeld in beschermende middelen, die continu, preventief, gebruikt moeten worden en medicijnen die gebruikt worden als er al klachten van allergie zijn. De preventieve middelen zijn bijvoorbeeld neussprays met corticosteroiden. Deze medicijnen helpen vooral bij klachten van neusverstopping.

Antihistaminica helpen snel bij allergieklachten. Deze medicijnen kunnen gegeven worden als tablet, als neusspray of als oogdruppels/zalf.

Desensibilisatie is een kuur waarbij u de stof waarvoor u allergisch bent via een injectie ingespoten krijgt. Dit wordt voornamelijk toegepast bij allergie voor pollen; soms ook voor huisstofmijt en katten. Desensibilisatie duurt drie tot vijf jaar. In die periode krijgt u meestal één keer per vier tot zes weken een prik. Desensibilisatie vermindert de gevoeligheid voor het allergeen, waardoor de allergische reactie minder hevig wordt. Sinds enkele jaren is het ook mogelijk te desensibiliseren met druppels onder de tong of een smelttablet in de mond. Deze dagelijkse behandeling duurt ook drie tot vijf jaar.

13 Slotwoord

Het is niet mogelijk om in deze folder alle details voor elke situatie te beschrijven. Het kan zijn dat u, ondanks de uitleg van uw arts, nog vragen heeft of dat u meer informatie wilt. Aarzel dan niet contact op te nemen met uw KNO-arts en om meer uitleg te vragen.

Telefoonnummers Polikliniek KNO

MCL

polikliniek KNO	058 – 286 62 00
(ma-vrij 8.30 – 16.30 uur)	

MCL Harlingen

polikliniek KNO	0517 – 499 749
(wo, vrij 8.00 – 16.30 uur)	
afsprakenbureau	0517 – 499 881
(ma-vrij 8.00 – 17.00 uur)	

Bron: www.kno.nl

www.mcl.nl

MCL	058 – 286 66 66
MCL Harlingen	0517 – 499 999

©MCL januari 2024

Docnr. 19727 (9)